

WELKOM

Workshop Duurzaamheid

Wat staat ons te wachten?

Freddie H.D. Ong

Woensdag 5 juni, 15:15 – 16:30

INHOUD

1. Introductie
2. Green Deal voor de Zorg
3. Klimaatakkoord
4. Wettelijke kaders
5. Sectorale- en instelling routekaart
6. Conclusie & Vervolgstappen

1. Introductie

Portefeuille beheer
(105.000 m²)

Beleid op Duurzaamheid en
Vastgoed

Betaalbaarheid, kwaliteit en CO2
neutraal in 2050

Belangenbehartigen
Duurzaamheid en vastgoed

Green Deal voor de Zorg

Conceptteksten Klimaatakkoord
namens de gehele zorgsector

1. Introductie (2)

Duurzaamheid?!

Label C in 2023

BENG 1, 2, 3

NOM-norm

Gasloos (Groningen)

Landelijke- en Regionale
Green Deals

Informatie- en
besparingsplicht

SDE+ / Zonnepanelen

Routekaarten

Klimaatwet

Parijsakkoord

Monitoring / Datastelsels

Bevoegd gezag / RUD

-Noord

1. Introductie (3)

Doel:

2015: Afgeleide uit het Parijsakkoord: 49% CO2 in 2030 reductie en 95% CO2 reductie in 2050 t.o.v. 1990

2018: Green Deal voor de Zorg (deel 2)

2018/2019: Conceptteksten Klimaatakkoord (kabinetsreactie op klimaatakkoord: 21 juni 2019)

2. Green Deal voor de Zorg

2. Green Deal voor de Zorg (2)

Wat is een Green Deal?

- Afspraken tussen overheid en andere partijen
- Helpt om duurzame plannen uit te voeren, op alle domeinen

Rol Rijksoverheid:

- Bemiddelen
- Helpt bedrijven en organisaties om te innoveren
- Kan helpen wet en regelgeving aan te passen om zo efficiënt als mogelijk te verduurzamen

2. Green Deal voor de Zorg (3)

Thema's

**Medicijnresten in
afvalwater**

Energie transitie

**Gezondheid
bevorderende omgeving**

Circulariteit

2. Green Deal voor de Zorg (4)

Energie transitie

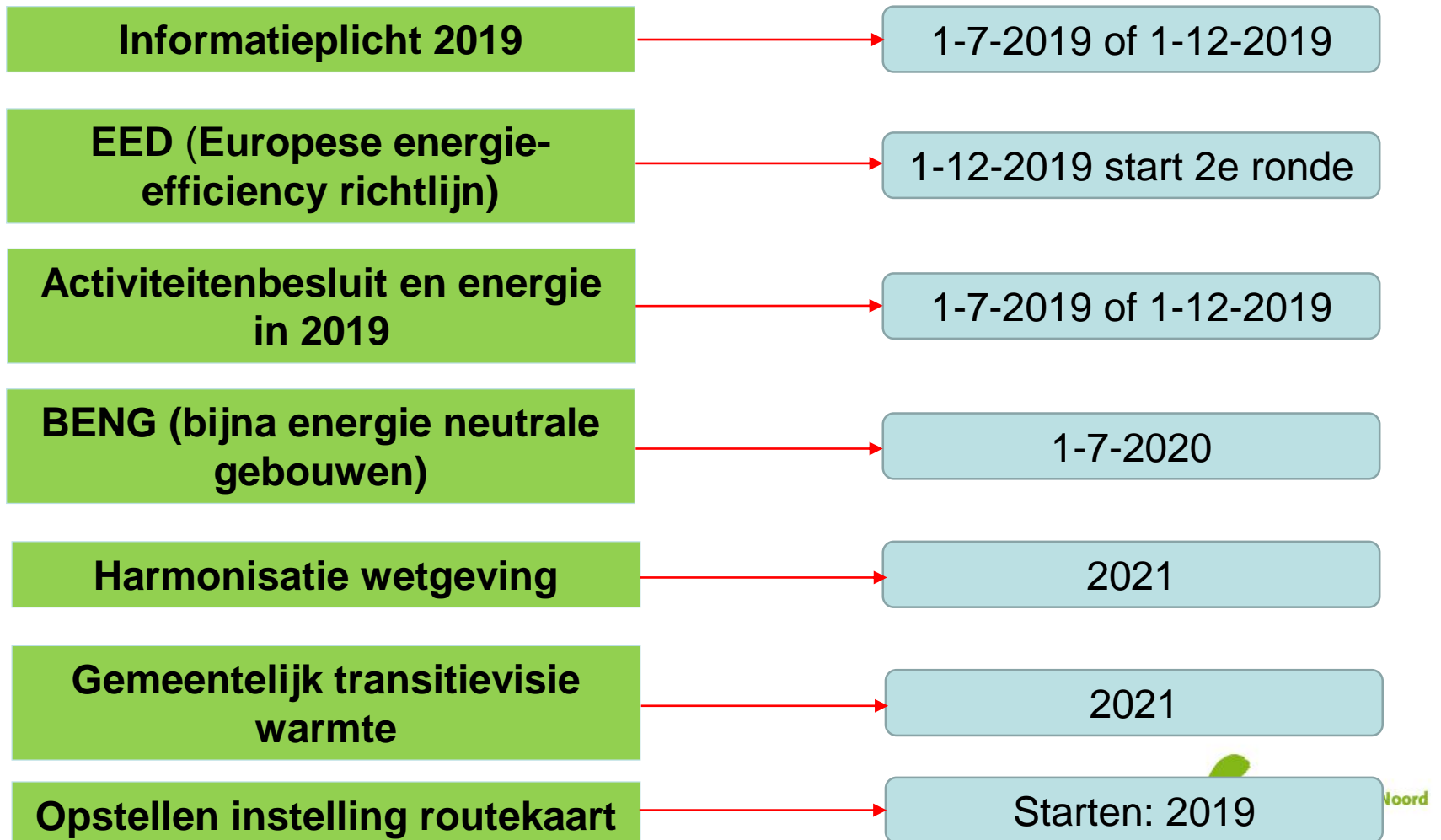
- Gebouwde omgeving
  - Huur vs Eigendom
  - Bestaande- en nieuwbouw
- 49% in 2030 en 95% in 2050
- BENG norm (1-1-2020)
- NOM norm (introductie NNB)
- Normatieve Huisvestingscomponent vs Total Cost of Ownership (TCO)
- Integrale benadering (daarom geen labelverplichting)
- Invoering (handhaving): Besparings- informatieplicht

3. Klimaatakkoord

- Aanleveren op 1 mei 2019: Sectorale Routekaart (alle maatschappelijke sectoren), deze wordt doorgerekend door PBL;
- Inspanningsplicht om te verduurzamen;
- Continuïteit zorg waarborgen en administratieve last beperken
- Realistische doelstellingen, focus op **wettelijke eindnorm** in 2050 (kWh/m²/jaar), 2030 zal een **streefdoel** worden;
- 4 jaarlijkse evaluatie via borgingscommissie (door branches zelf);
- In 2024 in dialoog gaan indien doelen 2030 mogelijk niet wordt gehaald;
- Geen labelverplichting voor de zorgsector, Instellingen dienen hun eigen instelling specifieke routekaart te ontwikkelen;
- Handhaving door lokale overheden, verplichting bij gebouweigenaar;
- Monitoring en Benchmarks (om de voortgang werkelijk verbruik te bewaken)

4. Wettelijke kaders

5. Sectorale- & Instelling Routekaart (1)

Doel van sectorale routekaart: Aantonen wat mogelijk kan gebeuren in de sector aan de hand van een zes-tal scenario's

Belangrijkste conclusies sectorale routekaart:

- 2030 is haalbaar, 2050 **niet(!)**
- Meest realistisch scenario 60% in 2050 (extra kosten: 16,4 miljard)
- Meest extreem scenario 75% in 2050 (extra kosten: 20,1 miljard)
- Sectorale Routekaart geeft aan wat mogelijk kan, geeft **geen** beeld van de realiteit
- PBL Berekend momenteel de kosten door;

Daarom eigen routekaart

5. Sectorale- & Instelling Routekaart (2)

Instellings Routekaart

Doel:

- Een routekaart waarmee je de route van je eigen vastgoedportefeuille hebt uitgezet tot 2030 en 2050;
- Deze routekaart zal een mogelijke normering moeten vervangen, normering zal gaan gelden voor instellingen die geen routekaart hebben ontwikkeld;
- De routekaart wordt in overleg met de lokale overheden vastgesteld en bewaakt en zal jaarlijks worden bijgesteld;
- Contact met de lokale overheden (RUD) is van belang om gezamenlijk de route naar 2050 te bewaken, zij kennen alle initiatieven en zullen deze bijeenbrengen;

Hoe: Er is een handleiding opgesteld voor zowel de Cure als de Care, deze wordt deze zomer via de brancheverenigingen beschikbaar gesteld.

5. Sectorale- & Instelling Routekaart (3)

Instellings Routekaart

Handleiding voor het opstellen van een eigen routekaart

1. Categoriseren vastgoed (bouwjaren, renovatiejaren, grootschalige verbouwingen);
2. Energieverbruik in kaart brengen
3. Vaststellen van de zorgexploitatie/gebruiksduur van het gebouw;
4. Boekwaardeverloop vaststellen, liquiditeitsprognose bepalen;
5. Vaststellen per gebouw welke wettelijke verplichte maatregelen nog uitgevoerd moeten worden;
6. Per gebouw een termijn vaststellen en een verduurzamingsplan vaststellen;
7. MJOP raadplegen en aanpassen n.a.v. bovenstaande punten;
8. Nieuwbouwprojecten vaststellen
9. Strategisch Vastgoedplan opstellen (integraal benaderen)
10. 1-jaarlijkse controle van activiteiten en bijstellen indien nodig

5. Sectorale- & Instelling Routekaart (4)

Instellings Routekaart

Handleiding verkrijgbaar via:

Langdurige zorg: Actiz, VGN, GGZ Nederland, NVZ en MPZ

Curatieve zorg: NVZ en NFU

5. Conclusie en aanbevelingen

Wat MOET je doen:

- Informatie- en besparingsplicht (25K m³ of 50K kWh, 1-7-19 of 1-12-19);
- EED of MPZ (Niveau Brons voor instelling) 1-12-19;
- Opstellen van eigen routekaart (anders komt er labelverplichting en/of handhaving);
- Nieuwbouw vanaf 1-7-2020 volgens BENG eisen;

Wat kun je zelf doen:

- In kaart brengen van je energiegebruik per gebouw;
- Neem contact op met je bevoegd gezag om afspraken te maken op het gebied van duurzaamheid (regionale green deal);
- Via je branchevereniging kun je de handleiding opvragen dat instelling helpt hun routekaarten te ontwikkelen;
- Maak gebruik van lopende subsidies;

5. Conclusie en aanbevelingen

1. Green Deal voor de Zorg
2. Klimaatakkoord
3. Wettelijke kaders
4. Sectorale- en instelling routekaart
5. Conclusie & Vervolgstappen

Vragen?

1a. BENG 1,2,3

BENG 1: Energiebehoefte (< 65 kWh/m²/jaar)

BENG 1 is de maximale eis voor de hoeveelheid energie die een gebouw mag gebruiken voor verwarming en koeling uitgedrukt in kWh per m² gebruiksoppervlakte per jaar. Aandachtspunten zijn daarbij: stedenbouwkundig ontwerp, gebouwschilisolatie, luchtdichtheid, zomernachtventilatie en zonwering.

BENG 2: Primair energiegebruik (< 120 kWh/m²/jaar)

BENG 2 is de eis voor de maximale hoeveelheid fossiele brandstof in kWh per m² gebruiksoppervlakte per jaar die nodig is voor verwarming, koeling, warm water en installaties.

Voor netstroom wordt met het netto rendement van elektriciteitsproductie gerekend. Primaire energie wordt omschreven als 'energie die (nog) niet is onderworpen aan enig conversie- of transformatieproces'. Zie ook NEN 7120.

BENG 3: Aandeel hernieuwbare energie (> 50 kWh/m²/jaar)

BENG 3 is de minimale eis voor de hoeveelheid hernieuwbare energie in kWh per m² gebruiksoppervlakte per jaar die nodig is voor verwarming, koeling, warm water en installaties door onder meer toepassing van PV, zonneboilers, bodemenergie, omgevingswarmte, biomassa en externe hernieuwbare warmtelevering.

